

Момо Кајор

ОД ЧЕГА СЕ ПРАВЕ РОМАНИ? (3)

Романи се праве и од ноћних путовања, такозваним убрзаним возовима на дрвеним клупама треће класе на којима куња железничар са фењером у крилу, један сељак, покисли војник и једна лепотица у чија се обла колена заљубљујемо на том ноћном путовању, на коме она излази у Винковцима...

...И од књижевног салона банкара и писца Жоржа Ларуа у Женеви, где на зиду стоји огроман афиш Аристиде Бријана, једна од сто седамдесет литографија у боји које је Ларуов деда добио на партији покера од једног пропалог париског штампара за кога је радио Тулуз-Лотрек... и од пријема на којима ми се додељује нека награда, па једно време потписујем стотине књига, а када потпишем последњу, заборављају ме у празној сали где ми љубазна гардероберка доноси пуну чашу црног вина и колачић преостао од послужења...

И од мора, и од мора се праве романи, тачније, од гледања у море са предосећањем неких срећних обала из хоризонта. (Крај)

Владимир Булајковић – Бучи

МИНИЈАТУРЕ

Умберто Сарамаго

Седим у трамвају. Читам приче Умберта Ека. Испред мене седе млади пар. Девојка је лепа. Младић није. Делује као да су у свађи. У торби ми је Сарамаго. Младић се окреће ка девојци. Изазивачки зуре у њу. Она упорно гледа испред себе. Непријатно ми је због њеног ћутања. Прошли смо две станице. Не престаје да зуре у њу. Она му се коначно окреће. Смеје се. Као да се ништа није догодило. Враћам књигу у торбу. Као да ништа нисам читао.

Теткица

Знао сам да се свиђам Гордани. Испричао сам јој како се сећам једне шепаве теткице. Из основне школе. Крпе су јој смрделе на црктину. Једном смо јој запалили боросане. Други пут смо јој пишкили у цезву са кафом. Није могла разговарати да прича. Мум-лала је. Често нас је метлом јурила по школској пасарели. Умрла је од рака. Гордана је ваљда схватила шта сам осећао према њој. И она је била теткица.

Котларница

Ујутру су ми искључили грејање. До поднева отиђох до топлане. Пред улазом у сиву зграду дочекао ме је отац. Шапну ми да идем само право низ ходник. Ходао сам два сата. Стигох до котларнице. Испред огромног гвозденог и празног котла стајао је див. У рукама је држао лопату. Око њега посвуд беше присут и разбацан угаљ. Див је био уморан. И слеп.

СВЕТИОНИК

Не, неће љомоћи време да те више ценим. Не љомажу ни љарфемии када је човек смраг. Марчело

Српско позориште у Мађарској обележило 20. рођендан

КУЛТУРА

Нови живот „Сентандрејског јеванђеља”

У години која је по много чему прекретница у функционисању Српског позоришта у Мађарској, та театарска кућа је своју „округлу” годишњицу прославила великим позоришним пројектом који је окупио на десетине глумаца и сарадника

Стара глумачко-певачка екипа, са понеким новим чланом, окупила се поново, после двадесет година, на позоришној сцени у Пешти. Овога пута сала је била далеко мања од Националног позоришта, где су се састали и растали пре две деценије, али им је свакако дража, јер је њихова.

личитим облицима уметничког изражавања – стихом, глумом, песмом, музиком и плесом, глумци и сарадници на овој представи, приказали изворну, али ипак нешто другачију причу о рођењу, животу и страдању Исуса Христа.

– Нажалост, она стара представа је имала само једно извођење, али ју

писмо у којем нам честита јубилеј – каже директор Српског позоришта у Мађарској Милан Рус. – Тада је била присутна и госпођа Вида Огњеновић, селектор *Стеријиној љозорји* и ова представа је била позвана да буде приказана на гала вечери, приликом додељивања награда. То је за нас била велика ствар, али ми те 1993. године нисмо били у могућности да се одазовемо том позиву због познатих бурних историјских дешавања.

Он додаје да је увек имао жељу да са својим колегама барем још једном одигра ову представу, у којој има много елемената српског фолклора из Мађарске, локалних народних обичаја, специфичног дијалекта, вертепских игара и сентандрејских традиција.

– Задовољан сам што је поново присутан већи део оног ансамбла који је пре двадесет година био на сцени, а имамо и нове глумце. Покушали смо да играмо онај стари сценарио који нисмо много мењали. Требало је направити адаптацију јер први пут смо играли на великој сцени мађарског Националног театра, пред 650 гледалаца, а тражила се и карта више. Сада имамо своје позориште у Будимпешти, своју позоришну сцену у Српском културном центру, због чега смо покушали да направимо адаптацију за тај мањи простор – каже господин Рус.

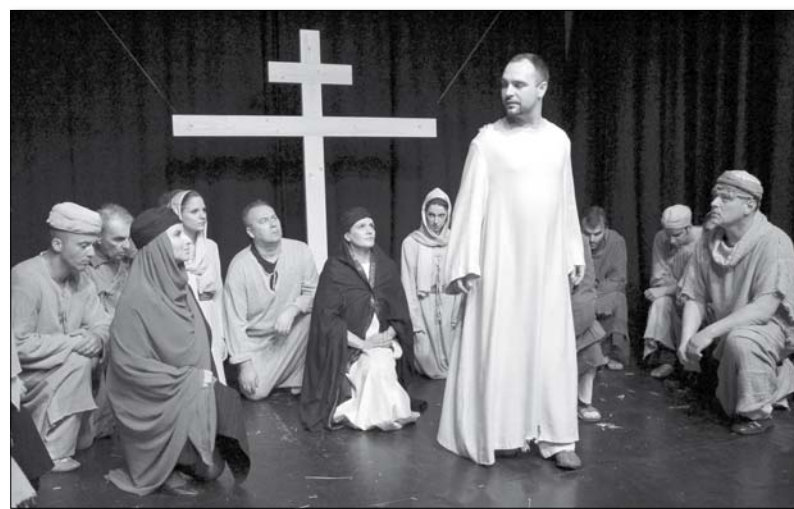
У време ускршњих празника, представа је у Будимпешти извођена неколико пута из дана у дан, јер је ве-

Камерна сцена Српског позоришта у Мађарској јесте невелика, али се показала довољно пространом да прими ансамбл који је за потребе нове верзије представе „Сентандрејско јеванђеље” проширен. Уз неколико сталних чланова овог театра, било је много оних које смо на сцени видели управо пре двадесет година, када је ова представа изведена први – и до сада једини пут.

У новоадаптираном комаду аутора Милана Руса, који у њему тумачи неколико улога, публика је на сцени овог театра у Будимпешти видела двадесетак глумаца, а особени печат тој, у великој мери музичкој представи, дали су чланови КУД-а *Табан*.

Осим музичких мотива народних бећараца, аутор представе је, баш као и пре две деценије, користио музику српских композитора из Мађарске Тихомира Вујичића и Корнелија Станковића. Тако су, служећи се раз-

је тада погледао и председник Мађарске Арпад Генц, који нам је сада, после двадесет година, послао

лики број поклоника театра желело да види и чује како се у својим старим улогама, после толико година, сналазе некадашњи актери, односно да ли је и колико подмладак дорастао повереном задатку. То су, на тренутке, имали прилику да процене и ТВ гледаоци широм света. Прилог о овој представи, рађен у видео продукцији *Српских недељних новина*, у два наврата су видели и милиони гледалаца јутарњег и сателитског програма РТС-а, који се могу пратити на свим меридијанима.

Српско позориште у Мађарској је јубиларни рођендан обележило и изложбом фотографија у галерији Српског културног центра. Реч је о детаљима из њихових најуспелијих представа, а поставку је за ову прилику приредио Милан Ђурић.

Д. Ј.

ГЛУМЦИ И САРАДНИЦИ

У новој поставци представе Милана Руса, осим аутора, играју и Бранимир Ђорђевић, Горан Карагић, Марица Мандић-Рус, Тибор Ембер, Душанка Симић-Недељковић, Јосо Маториц, Зорица Јурковић-Ембер, Ратко Краљевић, Душан Вуковић, Тома Принц, Стеван Семлер, а пред публиком су се, у улози пастира, појавили представници старије генерације – Марко Рус, Мита Живић и Радивој Живић.

Музичке мотиве саставио је Мирослав Брцан; за тонске снимке били су задужени Габор Ленђел и Калман Шуха; за костиме Ласло Молнар; сценографију Лајош Мезеи; плакат Никола Скорић. Асистент режије била је Катарина Павловић-Бачи, а уметнички секретар Ева Шишковић. Стручни консултант за кореографију – Антун Кричковић; кореограф – Душан Вуковић; лектор и језички консултант – Петар Милошевић.

Пројекат су финансирали: Влада Мађарске, ЕРСТЕ Банка, Самоуправа села Ловре и Самоуправа Срба у Мађарској.